

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΕΣ

ΤΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ Ε.Σ.Ε.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Σε αυτό το τεύχος:

Ανακοινώσεις	2
Η Δράση μας	4
Νέα, Ελλάδα	8
Νέα, Κόσμος	9
Διάσωση	10
Προστασία	12
Δραστηριότητες	13
Τεχνικές	14
Χαρτογράφηση	15

Σταλακτίτες

Οι Σταλακτίτες εκδόθηκαν για πρώτη φορά σε χαρτί το 1993! Για πρακτικούς λόγους η προσπάθεια δεν επαναλήφθηκε. Με αυτήν την διμηνιαία και ηλεκτρονική πλέον έκδοση συνεχίζουμε την προσπάθεια για την προβολή της δράσης της Ε.Σ.Ε. και την πληρέστερη ενημέρωση των μελών και των φίλων της. Οι Σταλακτίτες γράφονται από τα μέλη μας για τα μέλη μας. Γιατί μπορούμε και πρέπει να επικοινωνούμε καλύτερα!

4ο Παγκρήτιο Σπηλαιολογικό Συμπόσιο

Ολοκληρώθηκαν με μεγάλη επιτυχία οι εργασίες του 4ου Παγκρήτιου Σπηλαιολογικού Συμποσίου στα Ζωνιανά Ρεθύμνου. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε το διήμερο 25 και 26 Οκτωβρίου 2008 με τη θερμή φιλοξενία της Κοινότητας και την υποστήριξη του Πολιτιστικού Συλλόγου.

Παρουσιάστηκαν ερευνητικές εργασίες 45 σπηλαιολόγων και ερευνητών από όλα τα τμήματα της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας, το Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας, το Σπηλαιολογικό Όμιλο Κρήτης, το Ινστιτούτο Προστασίας Γεωλογικών Μνημείων, το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Συνολικά έγιναν 22 ανακοινώσεις, που αφορούσαν στις περιγραφές δεκάδων σπη-

λαίων και βαράθρων, κυρίως της Κρήτης, αλλά και της υπόλοιπης Ελλάδας, καθώς επίσης και ερευνητικές εργασίες που αφορούν στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, τη γεωλογία, την παλαιοντολογία, την αρχαιολογία τη βιολογία και τη διαχείριση σπηλαίων.

«Το Παγκρήτιο Σπηλαιολογικό Συμπόσιο είναι το κορυφαίο σπηλαιολογικό γεγονός στην Κρήτη καθώς δίνει τη δυνατότητα στους συνέδρους να αλληλοενημερώνονται και να ανταλλάσσουν απόψεις για τη σπηλαιολογική δραστηριότητα στο νησί μας αλλά και να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους» δήλωσε ο Πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του Συμποσίου Καλούστ Παραγκαμιάν.

«Είμαστε πολύ ικανοποιημένοι που το Παγκρήτιο Σπηλαιολογικό Συμπόσιο έχει γίνει πλέον θεσμός» τόνισε ο Πρόεδρος του Τμήματος Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας Κωστής Φωτεινάκης συμπληρώνοντας: «το κύρος του Συμποσίου είναι πολύ υψηλό καθώς συμμετέχουν πολύ αξιόλογοι σπηλαιολόγοι από όλους τους σπηλαιολογικούς φορείς και τα σχετικά ερευνητικά ιδρύματα της Κρήτης αλλά και από φορείς της υπόλοιπης Ελλάδας».

Πόπη Μπαξεβάνη

Νέο Τοπικό Τμήμα στη Βοιωτία

Η οικογένεια της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας μεγαλώνει. Το νέο μας Τμήμα στην Βοιωτία είναι γεγονός.

Το Δ. Σ. στην προηγούμενη συνεδρίασή του επικύρωσε και τυπικά την ίδρυση του Τοπικού Τμήματος της Ε.Σ.Ε. στην Βοιωτία, με έδρα την Λειβαδιά. Το Τμήμα θα στεγαστεί σε ειδικό χώρο που παραχωρήθηκε από τον Δήμο στα περίχωρα της πόλης. Η ευρύτερη περιοχή της Βοιωτίας που θα

αποτελέσει καταρχήν το κύριο πεδίο δράσης του νέου Τμήματος παρουσιάζει σημαντικές προοπτικές για την ανάπτυξη της σπηλαιολογικής έρευνας. Ο Παρνασσός και ο Ελικώνας έχουν ακόμη πολλά μυστικά να αποκαλύψουν. Ήδη προγραμματίζονται οι πρώτες δραστηριότητες.

Η εκδήλωση για την επίσημη ίδρυση του Τμήματος θα γίνει στο τέλος του μήνα στην πόλη της Λειβαδιάς.

Φωτογραφίες για το νέο Ημερολόγιο

Σύντομα πρόκειται να εκδοθεί το νέο Ημερολόγιο της Εταιρείας για το 2009. Το Ημερολόγιο θα εκδοθεί σε συνεργασία με όλα τα Τοπικά Τμήματα της Ε.Σ.Ε. και θα περιλαμβάνει εικόνες από σπήλαια και τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Παρακαλούνται τα μέλη που διαθέτουν slides ή ψηφιακές φωτογραφίες από σπήλαια ή από τις δραστηριότητες της Εταιρείας σε καλή ποιότητα και υψηλή ανάλυση και επιθυμούν να συμμετάσχουν στην έκδοση του νέου ημερολογίου, να τις στείλουν ή να τις φέρουν στα γραφεία μας μέχρι την Τετάρτη 12 Νοεμβρίου 2008. Στόχος μας είναι να το έχουμε έτοιμο μέσα στον Δεκέμβριο.

Θέλουμε τουλάχιστον 14 καλές φωτογραφίες για το νέο ημερολόγιο. Θα επιλεγεί μία φωτογραφία ανά φωτογράφο. Όλοι όσοι στείλουν φωτογραφίες θα παραλάβουν σαν δώρο ένα μπλουζάκι της Ε.Σ.Ε.!

Οι φωτογραφίες πρέπει να είναι κατά προτίμηση οριζόντιες. Να έχουν μέγεθος (για τις ψηφιακές) 15 εκατοστά τουλάχιστον στο πλάτος και ανάλυση (για τις ψηφιακές) 300 dpi/inch. Μην ξεχάσετε να αναφέρετε το ονοματεπώνυμο του φωτογράφου και τη λεζάντα (σπήλαιο, περιοχή, νομός).

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων όλα τα μέλη μας που θα στείλουν τις φωτογραφίες τους.

Στείλτε τώρα τις φωτογραφίες για το νέο ημερολόγιο.

Οι Συνεδριάσεις του Δ. Σ. της Ε.Σ.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας συνεδριάζει τακτικά την πρώτη Τρίτη κάθε μήνα στα Γραφεία μας στις 20:30, ή έκτακτα όταν κριθεί απαραίτητο. Τα θέματα της πρόσκλησης καθώς και οι αποφάσεις θα αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων του Δ. Σ.

Σας ενημερώνουμε ότι μπορείτε να προτείνετε τα θέματα που θέλετε να συζητηθούν ή να παρακολουθήσετε τα θέματα που σας ενδιαφέρουν. Τα προς

συζήτηση θέματα μπορείτε να τα στείλετε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν την συνεδρίαση του Δ. Σ., ώστε να συμπεριληφθούν στην Ημερήσια Διάταξη.

Η συμμετοχή σας στην λήψη των αποφάσεων είναι απαραίτητη. Ελπίζουμε να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε όλοι μαζί για την ανοδική πορεία της Ε.Σ.Ε. και θα θέλαμε πάντοτε να ακούμε τις απόψεις σας για όλα τα θέματα.

Η Εταιρεία είναι τα μέλη της!

Θέλουμε να ακούσουμε τη γνώμη σας για όλα τα θέματα!

Επικοινωνία με τα μέλη μας

Η τακτική και η έγκαιρη επικοινωνία με τα μέλη της Εταιρείας αποτελεί σημαντική προτεραιότητα του Δ. Σ. της Ε.Σ.Ε. Η ενημέρωση για τις επικείμενες δραστηριότητες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μας φέρνει όλους πιο κοντά.

Τον τελευταίο καιρό παρουσιάστηκαν αρκετά τεχνικά προβλήματα στην ιστοσελίδα και στον Η/Υ της Εταιρείας. Εξαιτίας των προβλημάτων αυτών, είναι πιθανό να έχουν χαθεί κάποιες από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις σας. Προκειμένου να αποκαταστήσουμε πλή-

ρως το πρόβλημα, χρειαζόμαστε την βοήθειά σας. Εάν δεν έχετε λάβει μήνυμα από την Εταιρεία τις τελευταίες ημέρες, είναι πιθανό να μην έχουμε την ηλεκτρονική σας διεύθυνση.

Στην περίπτωση αυτή, παρακαλούμε να μας στείλετε άμεσα την σωστή ηλεκτρονική σας διεύθυνση στο ellspe@otenet.gr για να σας συμπεριλάβουμε στην κατάσταση αλληλογραφίας της Εταιρείας η οποία περιλαμβάνει ήδη περισσότερες από 180 διευθύνσεις μελών μας.

Βοηθήστε να διευρύνουμε τον δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ μας!

Ανακοινώσεις Δ. Σ.

Επανεκδίδεται το Δελτίο!

Η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία εκδίδει το "Δελτίο της Ε.Σ.Ε." από τον Ιούλιο του 1951. Η έκδοση αυτή ανταλλάσσεται με 34 κράτη σε όλο τον κόσμο. Μέχρι σήμερα έχουν κυκλοφορήσει 22 τόμοι, ο τελευταίος ήταν η επετειακή έκδοση για τα 50 χρόνια από την ίδρυση της Ε.Σ.Ε.

Η έκδοση του Δελτίου είναι ο βασικός παράγοντας, μέσω του οποίου η Εταιρεία αναγγέλλει και δημοσιοποιεί την εντυπωσιακή σπηλαιολογική δράση της και επιστημονικές μελέτες των μελών της και ξένων σπηλαιολόγων κάθε ειδικότητας.

Το νέο Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας είναι ένα διεπιστημονικό περιοδικό αφιερωμένο στη σπηλαιολογική έρευνα. Το Δελτίο δημοσιεύει πρωτότυπα, δημοσιεύματα άρθρα, σχετικά με την έρευνα σε σπήλαια εν γένει, καθώς και σε επιφανειακές καρστικές μορφές. Θα εκδίδεται σε ετήσια βάση και θα περιλαμβάνει 2 τεύχη.

Στο πρώτο τεύχος θα δημοσιεύονται επιστημονικά άρθρα σχετικών επιστημών όπως: Γεωλογία, Παλαιοντολογία,

Παλαιοανθρωπολογία, Αρχαιολογία, Υδρολογία, Μετεωρολογία, Προστασία και Διαχείριση σπηλαίων, Σπηλαιοβιολογία, Ιστορία, Λαογραφία.

Τα άρθρα του δεύτερου τεύχους θα αφορούν μεγάλες σπηλαιολογικές αποστολές, τεχνικές και εξοπλισμό, εξερεύνηση, χαρτογράφηση και φωτογράφιση. Θα γίνονται δεκτά άρθρα ανασκόπησης των ερευνών και αναλυτικές περιγραφές της εξερεύνησης και της μορφολογίας μεμονωμένων σπηλαίων. Αναλυτικές πληροφορίες για τις προδιαγραφές των προς υποβολή άρθρων και της διαδικασίας δημοσίευσης θα υπάρχουν πολύ σύντομα στην Ιστοσελίδα μας.

Από τα πρώτα πολυγραφημένα Δελτία του 1951 (αριστερά) στη νέα μορφή του Δελτίου της Ε.Σ.Ε.

**Οι 22 τόμοι
του Δελτίου
βρίσκονται
σε μορφή
PDF στην
Ιστοσελίδα
μας.**

Μια Ιστοσελίδα για όλους μας

Η νέα Ιστοσελίδα της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας, ήδη από τους πρώτους μήνες της λειτουργίας της, αγκαλιάστηκε θερμά και καθιερώθηκε στην συνείδηση όλων σαν κορυφαίο σημείο αναφοράς για την σπηλαιολογία στην Ελλάδα.

Ενσωματώνοντας έναν τεράστιο πλούτο γνώσης και πληροφορίας σε μία ολοένα επεκτεινόμενη βάση δεδομένων, φιλοδοξεί να γίνει το απαραίτητο εργαλείο για όλους όσους αναζητούν πληροφορίες για τα σπήλαια και τη σπηλαιολογία. Στόχος της είναι η άμεση και ολοκληρωμένη ενημέρωση των μελών και των φίλων της Ε.Σ.Ε. καθώς και η προβολή της σπηλαιολογικής δράσης στη χώρα μας, μέσα από ένα μοναδικό αρχείο που

αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο τον θαυμαστό κόσμο των Ελληνικών Σπηλαίων.

Αξίζει ένα μεγάλο ευχαριστώ στα μέλη που δούλεψαν με κέφι και μεράκι και αντιμετώπισαν με επιτυχία τα τεχνικά προβλήματα και τις αντιξοότητες που παρουσιάστηκαν στην προσπάθεια για την δημιουργία της.

Η συνέχεια ανήκει σε όλους εσάς, που καλείστε να την εμπλουτίσετε με την δράση σας και να την υποστηρίξετε στέλνοντας διαρκώς υλικό για τη σελίδα, εξασφαλίζοντας την ανανέωση και την επικαιρότητά της.

www.esse.edu.gr

Νέα βάραθρα στην Εύβοια

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η εξερευνητική αποστολή από μέλη της Ε.Σ.Ε και του Σπηλαιολογικού Ομίλου Ταΰγετου ΠΟΣΕΙΔΩΝ στην Εύβοια το Σαββατοκύριακο 13-14/9/2008. Εξερευνήθηκαν τα δυο πιο ενδιαφέροντα βάραθρα στην περιοχή Άβρακας που είχαν εντοπιστεί το Σαββατοκύριακο 30 και 31 Αυγούστου 2008. Οι ονομασίες που δόθηκαν είναι Άβρακας 1 και Άβρακας 2 και στην πραγματικότητα αποτελούν τμήματα του ίδιου, μεγάλων διαστάσεων ρήγματος που βρίσκεται λίγο πριν την κορυφή Παλαιόκαστρο κοντά στο χωριό Γαία. Η απόσταση μεταξύ τους είναι περίπου 20 μέτρα αλλά δεν επικοινωνούν εσωτερικά, παρόλο που ανήκουν στο ίδιο σύστημα. Το βάθος του Άβρακα 1

είναι 50 μέτρα και το βάθος του Άβρακα 2 είναι 65 μέτρα. Υπάρχει λίγος διάκοσμος στα πλαϊνά τοιχώματα αλλά όχι κάτι το ιδιαίτερο, με πιο ενδιαφέρον το δεύτερο βάραθρο που κατεβαίνει βαθύτερα έχει μεγαλύτερο πλάτος αλλά και αρκετή λάσπη. Τα υπόλοιπα βάραθρα που εντοπίσαμε στην περιοχή είχαν μικρό βάθος λόγω προσχώσεων και δεν ξεπερνούσαν τα 10 μέτρα το μεγαλύτερο. Με την βοήθεια του Βασίλη Δήμου, κάτοικου Σέτας, μας υποδείχθηκαν το σπήλαιο Αγίασμα (οριζόντιο) και η Τρύπα Παπά (βάραθρο) στην Κακιά Ράχη που έχει όμως εξερευνηθεί ήδη από μέλη της Ε.Σ.Ε το 1986 όπως αποδείχτηκε.

Θανάσης Ξανθόπουλος

Τα μέλη της ομάδας ήταν ο Άγγελος Βλαχόπουλος από τον Ποσειδώνα (φωτό) & οι Θανάσης Ξανθόπουλος και Κώστας Σφρίντζερης. Την Κυριακή 14/9/2008 στην παρέα προστέθηκαν και οι Βασίλης Γιαννούτσος και Άννα Μαστοράκη.

Σεμινάριο Β' Βαθμού 2008

Όπως κάθε χρόνο, το Σεμινάριο Σπηλαιολογίας Β' Βαθμού, πραγματοποιείται από τις 15 Οκτωβρίου έως τις 30 Νοεμβρίου 2008.

Στο φετινό σεμινάριο συμμετέχουν 15 σπηλαιολόγοι, στην πλειοψηφία τους απόφοιτοι του φετινού πρωτοβάθμιου Σεμιναρίου και το επίπεδο είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε όλους όσους έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τον πρωτοβάθμιο εκπαιδευτικό κύκλο μαθημάτων οποιουδήποτε σπηλαιολογικού συλλόγου.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις τεχνικές της αθλητικής σπηλαιολογίας, με σκοπό την βελτίωση των συμμετεχόντων σε όλους τους τομείς, την απόκτηση εμπειρίας και την άρτια κατάρτιση τους σε θέματα ασφάλειας.

Το πλήρες πρόγραμμα των φετινών μαθημάτων μπορείτε να το βρείτε στην Ιστοσελίδα μας.

Φωτογραφίες από τα πρακτικά μαθήματα του φετινού Σεμιναρίου Β' Βαθμού.

Αριστερά: Καράβι (Καισαριανή). Δεξιά: Χάος (Λαύριο).

ΨΑΡΗ 2008: Αποστολή στα Λευκά Όρη

Το Τμήμα Κρήτης είχε τη χαρά για δεύτερη συνεχή χρονιά, έπειτα και από την περυσινή μας συνάντηση στον Ψηλορείτη, να πραγματοποιήσει κοινή πολυήμερη αποστολή με μέλη της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας, αυτή τη φορά, σε νέο, ανεξερεύνητο και πολλά υποσχόμενο πεδίο το οποίο είχε εντοπιστεί από τον Γκαρώ Δεδειγιάν και τον Καλούστ Παραγκαμιάν μόλις τον Μάιο του 2008.

Η περιοχή της Ψαρής στα Λευκά Όρη, αποδείχθηκε «χρυσωρυχείο» για τους σπηλαιολόγους, νέους και παλαιότερους, του Τμήματος και της Ε.Σ.Ε. Η αυτοψία που πραγματοποιήθηκε τον ίδιο μήνα τόσο στο βουνό όσο και στον χώρο φιλοξενίας, από 6 μέλη ομάδα του Τμήματος και μέλη του ανεξάρτητου συλλόγου ΟΣΚΑ, μας έδωσε πολλές υποσχέσεις τόσο για τα σπηλαιολογικά αποτελέσματα, όσο και για την επιτυχία του τολμηρού πράγματι εγχειρήματος της συμβίωσης και συνεργασίας 30 και

πλέον ατόμων για 9 ημέρες, στην κατασκήνωση και στο πεδίο έρευνας. Από τις 18 έως τις 27 Ιουλίου, 20 και πλέον άτομα σε καθημερινή βάση, όργωσαν κυριολεκτικά την περιοχή καταγράφοντας, σηματοδοτώντας, εξερευνώντας, χαρτογραφώντας, φωτογραφίζοντας και κάνοντας δειγματοληψία σε όσα βάραθρα εντοπίστηκαν. Πάνω απ' όλα όμως, όλοι απόλαυσαν τη διαμονή στην κατασκήνωση, όπου βέβαια δεν έλειψε το καλό φαγητό, το καλό κρασί, τα πειράγματα μεταξύ μας και η καλή παρέα του ιδιοκτήτη της περιοχής Δημήτρη Δημοστάκη, που μας φιλοξένησε στη μάντρα του και σχεδόν όλων των συγγενών και φίλων του που πέρασαν για βοήθεια ή από περιέργεια, από την κατασκήνωση. Η πρόσκληση του Δημήτρη για επάνοδο μας την επόμενη χρονιά δεν μπορούσε παρά να έχει θετική ανταπόκριση από όλους, δίνοντας ραντεβού στον Αθιμόλακκο τον Ιούλιο του 2009 για μεγαλύτερη, τόσο από πλευράς συμμετοχών όσο και χρονικά, αποστολή. Και βέβαια, υποσχόμαστε να ανακαλύψουμε και αποκαλύψουμε όλα τα όμορφα μυστικά που απλόχερα μας χάρισε η κορυφή της Ψαρής.

Πόπη Μπαξεβάνη

Εντοπίστηκαν πάνω από 100 βάραθρα, από τα οποία περίπου τα 40 εξερευνήθηκαν και χαρτογραφήθηκαν.

Περισσότερα από 30 άτομα συμμετείχαν στην αποστολή στην Ψαρή!

Σεμινάρια Β' Βαθμού στην Κρήτη

Το Σαββατοκύριο 1 με 2 Νοεμβρίου, το Τμήμα Κρήτης της Ε.Σ.Ε. πραγματοποίησε προκαταρκτικά σεμινάρια δευτέρου βαθμού. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν να μάθουν οι νέοι και να μην ξεχάσουν οι παλιοί, εν όψει και της έναρξης των κλασικών σεμιναρίων αρχαρίων που πραγματοποιεί το Τμήμα Κρήτης κάθε χρόνο. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 20 μέλη του τμήματος. Το Σάββατο 1 Νοεμβρίου εξορμήσαμε στο παρκάκι του Άη Γιάννη στο Ηράκλειο, όπου οι περισσότεροι μπηκάν στα σχοινιά για ζέσταμα και ανακεφαλαίωση

στη χρήση του μονού σχοινιού. Δεν έλειψαν βέβαια οι κλασικές ίντριγκες και ανταγωνισμοί, όπου βέβαια το ρεκόρ κατέρριψε ο Σάββας Παραγκαμιάν, που έστρωσε το καινούριο 200άρι σχοινί σε χρόνο μηδέν. Την Κυριακή 2 Νοεμβρίου εκδράμαμε λίγο μακρύτερα, στο Βουλισμένο Αλώνι, το πλέον ενδεδειγμένο πεδίο εκπαίδευσης στην περιοχή του Ηρακλείου. Επαναλήψεις κόμπων, αρμάτωμα από ομάδες, το σχετικό παιχνίδι και επιστροφή.

Κωστής Φωτεινάκης

Με πολύ κέφι ξεκίνησαν τα Σεμινάρια Β' Βαθμού στην Κρήτη!

Σπήλαιο Αφαιάς

Ένα από τα μεγαλύτερα και ωραιότερα σπήλαια της Αττικής ανακαλύφθηκε μόλις πρόσφατα. Το σπήλαιο βρίσκεται στο όρος Αιγάλεω και εξερευνήθηκε από μέλη της Ε.Σ.Ε. μετά από πρόσκληση κατοίκων της περιοχής. Για τη χαρτογράφηση του δαιδαλώδους σπηλαίου, απαιτήθηκαν αρκετές επισκέψεις, σε συνεννόηση με την Ε.Π.Σ. Νοτίου Ελλάδος. Λόγω του μεγέθους και της ομορφιάς του, το σπήλαιο πρέπει να τεθεί κάτω από ιδιαίτερο καθεστώς προ-

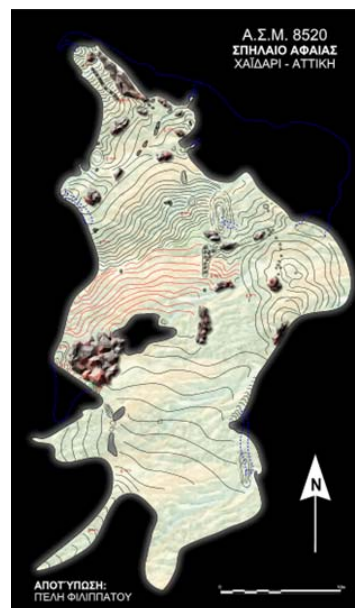
στασίας.

Κατόπιν συνεννοήσεων πρωτοεπισκεφτήκαμε την είσοδο του σπηλαίου την Πέμπτη 18/01/2008 για να αξιολογήσουμε την πληροφορία. Εκεί γνωρίσαμε και τα δύο παιδιά που ανακάλυψαν το σπήλαιο. Κατά την πρώτη αυτή επίσκεψη αλλά και σε όλες τις επόμενες δεν παρατηρήσαμε ίχνη κατοίκησης ή οποιοδήποτε άλλο αρχαιολογικό εύρημα ή απολιθωμένα οστά. Είναι πολύ πιθανόν η είσοδος να άνοιξε πρόσφατα, μιας και στην περιοχή εκτελούνται έργα διάνοιξης για τον προαστιακό.

Το σπήλαιο Αφαιάς έχει δημιουργηθεί από τη διεύρυνση μίας διάκλασης και αναπτύσσεται κατά μήκος της, με διεύθυνση ΒΔ -ΝΑ και με μέση κλίση 50ο. Οι πολλές κατακρημνίσεις κάνουν δύσκολη την εξερεύνησή του και ακόμη πιο δύσκολη την χαρτογράφηση. Στο σπήλαιο υπάρχουν σπηλαιothέματα όλων των μορφών (κουρτίνες, σταλακτίτες και σταλαγμίτες, κολώνες, ελικτίτες, μικρές λιθωματικές λεκάνες κλπ.) και αρκετά από αυτά είναι ιδιαίτερης ομορφιάς και πιθανόν σπάνια σαν σχηματισμοί.

Λόγω των πρόσφατων κατακρημνίσεων μέσα στο σπήλαιο αλλά και την επικλινη φύση του, συνιστούμε την προσοχή όσων το επισκεφθούν.

Πέλη Φιλιππάτου

Κάτοψη του πρώτου τμήματος του σπηλαίου Αφαιάς. Το σπήλαιο είναι δαιδαλώδες και χρειάστηκαν αρκετές επισκέψεις για να χαρτογραφηθεί.

Περισσότερες πληροφορίες για το πολύ ενδιαφέρον σπήλαιο στην Ιστοσελίδα μας.

Τρύπα του Κολάκ (ΑΣΜ 7520)

Την Κυριακή 13/7/2008 τα μέλη μας Ζαχαρής Βαγγέλης, Κατσέλη Νατάσα, Λαμπρακόπουλος Θωμάς και Ξανθόπουλος Θανάσης, με επικεφαλής τον Σταμάτη Κίρδη επισκέφθηκαν το βάραθρο Τρύπα του Κολάκ (ΑΣΜ 7520) στο όρος Σαϊτάς στην Αρκαδία.

Ο σκοπός της εξόρμησης μας ήταν να εντοπιστεί και πάλι η είσοδος του βάραθρου, μιας και η τελευταία εξερεύνηση είχε γίνει πριν 20 χρόνια από μέλη της Ε.Σ.Ε και δεν υπήρχε στίγμα GPS. Στο

παρελθόν, είχαν γίνει αρκετές προσπάθειες για να εντοπιστεί η είσοδος του βάραθρου. Η είσοδος εντοπίστηκε μαρκαρίστηκε με GPS και έγινε κατάβαση μέχρι το δεύτερο κατέβασμα, μπήκαν καινούργια βύσματα σε όσα σημεία χρειάστηκαν και έγινε μια πρώτη εκτίμηση, για μια νέα αποστολή στο βάραθρο στο προσεχές μέλλον.

Το τελικό βάθος του βάραθρου φτάνει τα 240 μέτρα.

Θανάσης Ξανθόπουλος

Τρύπα του Κολάκ, κατέβασμα στη σάρα.

Βάραθρο 6800 στην Κορινθία

Το Σάββατο 23/8/2008 πραγματοποιήσαμε εξόρμηση στον Φενεό στην ορεινή Κορινθία για να επισκεφθούμε το Βάραθρο 6800.

Το βάραθρο αυτό είχε εντοπίσει και εξερευνήσει προ 20ετίας ομάδα μελών της Ε.Σ.Ε.. Η ονομασία 6800 δόθηκε από τον Σταμάτη Κίρδη και αφορά τον αριθμό σπηλαιολογικού μητρώου που πήρε στο Αρχείο μας το βάραθρο. Το βάραθρο βρίσκεται στα όρια ακριβώς των νομών Κορινθίας Η είσοδος αποκαλύφθηκε μετά την διάνοιξη του ορεινού κεντρικού δρόμου που από το οροπέδιο Φενεού περνά ανάμεσα από τα Όρη Ντουρντουβάνα και Σαϊτά.

Το συνολικό του βάθος φτάνει τα 130

μέτρα. Την είσοδο η οποία αρχικά είχε μόλις 20 εκατοστά διάμετρο διάνοιξε η ομάδα που είχε εξερευνήσει αρχικά το βάραθρο. Ήταν λοιπόν ένα "τυφλό" σπήλαιο χωρίς κάποια φυσική ορατή είσοδο στην επιφάνεια. Το βάραθρο αναπτύσσεται κλιμακωτά μέχρι το βάθος των 130 μέτρων όπου καταλήγει σε μια μικρή αλλά κατασφόδριστη αίθουσα διαστάσεων 2.5 X 3 μέτρα. Εκεί είναι το πιο ζωντανό κομμάτι του σπηλαίου. Παρατηρήσαμε έντονη παρουσία νυχτερίδων και μεγάλες ποσότητες γουανό σε κάποια. Επίσης στην μέση της διαδρομής του μεγάλου κατεβάσματος που έχει το βάραθρο (περίπου 70+) υπάρχουν πατάρια με πολύ σαθρό πέτρωμα και μεγάλα βράχια και πέτρες που με λίγη απροσεξία εύκολα μπορούν αποκολληθούν και να καταλήξουν απευθείας στον πάτο.

Η παραμονή μας στο βάραθρο (αρμάτωμα φωτογράφιση ξαρμάτωμα) διήρκεσε περίπου 8.5 ώρες και χρησιμοποιήθηκαν τρία σχοινιά των 35, 55 και 65 μέτρων. Για τον τελευταίο θάλαμο χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί και ένα μικρό σχοινί 15 μέτρων περίπου.

Θανάσης Ξανθόπουλος

Συμμετείχαν τα μέλη μας Λίνα Αλεξανδροπούλου, Θανάσης Ξανθόπουλος & Γιώργος Τζαβέλας.

Το βάραθρο 6800 ανακαλύφθηκε από τη διάνοιξη του δρόμου.

Εξερευνήσεις στην Αιτωλοακαρνανία

Στις 13 & 14 Σεπτέμβρη, μαζί με το Δημήτρη Χατζηλιάδη, εξερευνήσαμε, ένα σπήλαιο και ένα σπηλαιοβάραθρο, κοντά στο χωριό Παλαιομάνινα, Αστακού, στην Αιτωλοακαρνανία.

Το χωριό βρίσκεται πολύ κοντά στον ποταμό Αχελώο και περιβάλλεται από μεγάλη αρχαία, καλά οχυρωμένη, πόλη.

Εκεί, εξερευνήθηκε οριζόντιο σπήλαιο, ενός θαλάμου, με την ονομασία «Γκούβα α Φούρου» (στην Βλαχική, ή Αρωμανική γλώσσα «Σπηλιά του κλέφτη»). Πρόκειται για σπήλαιο, με κατ' ευθείαν μήκος 20 και αντίστοιχο πλάτος 8-10 μέτρα. Παρά τις προσπάθειές μας, δεν εντοπίστηκε καμία συνέχεια.

Δίπλα στο εσωτερικό της εισόδου, εντοπίστηκε λάξευση που, πιθανότατα, φιλοξενούσε αρχαίο λατρευτικό ανάγλυφο και ακριβώς απέναντί της, λαξευμένος στο τοίχωμα σταυρός, πιθανότατα πρώιμης Χριστιανικής εποχής.

Το ανεξερευνήτο σπηλαιοβάραθρο, με την ονομασία « Τσουγκρή Αγριλιά» («Τρύπα στην Κουκουριφτιά»), αποδείχθηκε ότι είχε συνολικό κατακόρυφο βάθος 20 μέτρα. Πρόκειται για τμήμα πολύ μεγάλου, σε μήκος, γεωλογικού ρήγματος, κατά μήκος του οποίου, εντοπίστηκαν τουλάχιστον άλλα τρία σπηλαιοβάραθρα τα οποία και θα ερευνηθούν στο εγγύς μέλλον.

Νίκος Λελούδας

Ο Νίκος Λελούδας στην είσοδο της Τρύπας στην Κουκουριφτιά.

Νέα από την Ελλάδα

11η Πανελλήνια Συνάντηση

Ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία η 11η Π.Σ.Σ. που διοργανώθηκε από τον Χείρωνα στον Αλμυρό Βόλου. Στη συνάντηση συμμετείχαν περισσότεροι από 200 σπηλαιο-

λόγοι από όλους τους συλλόγους. Η φιλοξενία ήταν ζεστή και αξίζουν συγχαρητήρια στα παιδιά του Βόλου για την άψογη διοργάνωση.

Η παρουσία της Ε.Σ.Ε. ήταν για μία ακόμη φορά έντονη. Συμμετείχαν συνολικά 48 μέλη μας, από την Κρήτη, τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, με 5 παρουσιάσεις και 2 πόστερ.

Στη συνάντηση που έγινε το μεσημέρι του Σαββάτου, τα μέλη μας ενημερώθηκαν για τις μελλοντικές δραστηριότητες και αντάλλαξαν απόψεις για τα τρέχοντα θέματα της Εταιρείας.

Το Τμήμα Κρήτης στην 11η Π. Σ. Σ.
Από την Πανελλήνια, δεν έλειψε βέβαια το Τμήμα Κρήτης που ανελλιπώς όλα αυτά τα χρόνια, δίνει το παρόν στην

κορυφαία ετήσια σπηλαιολογική εκδήλωση. Δώδεκα μέλη του Τμήματος ταξίδεψαν στον Βόλο για να λάβουν μέρος στα δρώμενα της συνάντησης. Έγιναν 2 παρουσιάσεις και 3 μέλη συμμετείχαν στο παιχνίδι που διοργανώθηκε, ενώ βροντερό ομολογουμένως, ήταν το παρόν που έδωσε το Τμήμα τόσο στο δείπνο που παρέθεσε ο δήμος Αλμυρού όσο και στο πάρτι που διοργάνωσε ο Χείρωνας. Δεν έλειψαν βέβαια και τα μικροατυχήματα, που τείνουν να καθιερωθούν στις τελευταίες Π.Σ.Σ.! Απ' ότι φάνηκε, δεν περάσαμε απαρτηρήτοι από την πόλη και τα μαγαζιά της πλατείας, σίγουρα πάντως δεν ήταν αυτός ο αρχικός μας σκοπός! Ευχαριστούμε τα παιδιά του Βόλου για τη βοήθεια και τη φιλοξενία που μας παρείχαν. Απολαύσαμε πραγματικά την παραμονή μας στον Αλμυρό και ελπίζουμε να ξαναβρεθούμε όλοι μαζί οι σπηλαιολόγοι της Ελλάδας, με περισσότερη σύμπνοια αυτή τη φορά, στην 12η Συνάντηση στη Σάμο.

Πόπη Μπαξεβάνη

**Η επόμενη,
12η Π.Σ.Σ.,
θα
διοργανωθεί
από τον
ΕΥΠΑΛΙΝΟ
στην όμορφη
Σάμο.
Θα είμαστε
όλοι εκεί!**

Ταξίδι στο μαγικό κόσμο της Προϊστορίας

Πολύ πρόσφατα, στην πόλη της Θεσσαλονίκης, δημιουργήθηκε το πρώτο παλαιοντολογικό πάρκο (Πάρκο Δεινοσαύρων) και τεχνητό σπήλαιο, στο οποίο αναπαριστώνται τόσο είδη ζώων που εξαφανίστηκαν εκατομμύρια χρόνια πριν, όσο και όλες οι βασικές δομές των σπηλαίων και η σχέση τους με την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους.

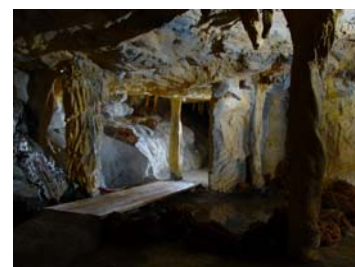
Η κατασκευή του πάρκου πραγματο-

ποιήθηκε στην περιοχή Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης, με πρωτοβουλία του ιδιοκτήτη Βασίλη Μιχαηλίδη, με σκοπό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ταξίδι στο μαγικό κόσμο της Προϊστορίας».

Με το παλαιοντολογικό πάρκο και την αναπαράσταση του σπηλαίου θεωρείται ότι προάγεται η ιδέα της Σπηλαιολογίας και της Παλαιοντολογίας.

Το Τοπικό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας παρείχε αφιλοκερδώς την απαραίτητη βοήθεια για τη διασφάλιση της έγκυρης ενημέρωσης των επισκεπτών. Με τις υποδείξεις και τις προτάσεις του, το Τμήμα μας συνέβαλε καθοριστικά στην επιστημονικά ορθή και αληθοφανή διαμόρφωση του χώρου, ώστε οι επισκέπτες να αποκτούν μία πλήρη εικόνα του έργου των σπηλαιολόγων.

Ευαγγελία Τσουκαλά

Τα μέλη μας κατασκεύασαν το σπηλαιολογικό χάρτη και φωτογράφησαν το τεχνητό σπήλαιο.

Vercors: 4η Πανευρωπαϊκή Συνάντηση

Κατά τη διάρκεια της 4ης Ευρωπαϊκής Σπηλαιολογικής Συνάντησης, που έγινε από τις 23 έως τις 30 Αυγούστου, στη Γαλλία, οργανώθηκαν πολλές επιμέρους συναντήσεις για συγκεκριμένα σπηλαιολογικά ενδιαφέροντα. Ακολουθεί μια πολύ σύντομη περιγραφή των όσων συζητήθηκαν στις συναντήσεις όπου βρέθηκαν μέλη της Ε.Σ.Ε.

Στη **γενική συνέλευση της Ευρωπαϊκής Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας**, αποφασίστηκε η αλλαγή του ονόματος της FSUE (Fédération Spéléologique de l'Union Européenne) σε FSE (Fédération Spéléologique Européenne) μιας και πλέον μπορούν να αντιπροσωπευθούν όλες οι Ευρωπαϊκές χώρες. Η **συνάντηση για τις βάσεις δεδομένων και τη χαρτογράφηση**, πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 25 Αυγούστου και ήταν χωρισμένη σε πρωινό τμήμα με παρουσιάσεις και απογευματινό με στρογγυλή τράπεζα. Από το ενδιαφέρον που παρουσιάστηκε αποφασίστηκε να οργανωθούν δύο εργαστήρια (workshops) ένα για το νέο σύστημα χαρτογράφησης paperless caving και ένα για το χαρτογραφικό πρόγραμμα Therion. Προγραμματισμένο ήταν επίσης και ένα εργαστήριο για το χαρτογραφικό πρόγραμμα Auriga. Στην **συνάντηση για το Δελτίο Σπηλαιολογικής Βιβλιογραφίας (BBS)**,

ο υπεύθυνος της έκδοσης Patrick DERIAZ παρουσίασε τις προσθήκες και διορθώσεις που συμπεριλαμβάνονται στην τελευταία έκδοση της βάσης δεδομένων του BBS, ανέλυσε την οικονομική κατάσταση και ενημέρωσε τους υπεύθυνους των χωρών για τις μελλοντικές ενέργειες. Στην συζήτηση στρογγυλής τραπέζης που ακολούθησε, συζητήθηκαν απορίες για τη βάση δεδομένων του BBS και εναλλακτικές λύσεις για την έκδοση των επόμενων τευχών του. Τέλος έγινε αναφορά στις βάσεις δεδομένων που συνεργάζονται με το διεθνές δίκτυο των βιβλιοθηκών (OPAC).

Στη **συνάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Προστασία των Σπηλαίων**, συζητήθηκαν τα θέματα της υπογραφής της διακήρυξης προστασίας από το Ευρωκοινοβούλιο και οι μελλοντικές ενέργειες της πολύ δραστήριας επιτροπής αυτής.

Από τα περίπτερο της Ε.Σ.Ε. στην 4η Πανευρωπαϊκή Σπηλαιολογική Συνάντηση στο Vercors. Κάτω σπηλαιολογικά παιχνίδια και ο χώρος εστίασης.

Στο πανηγύρι των ευρωπαίων σπηλαιολόγων συμμετείχαν περισσότερα από 2.000 άτομα!

Δελτίο Σπηλαιολογικής Βιβλιογραφίας

Το BBS (Bulletin Bibliographique Spéléologique – Speleological Abstracts) – Δελτίο Σπηλαιολογικής Βιβλιογραφίας, είναι μία έκδοση της UIS (Union Internationale de Spéléologie) στην οποία συγκεντρώνεται η διεθνής σπηλαιολογική βιβλιογραφία. Οι πληροφορίες συγκεντρώνονται από τον υπεύθυνο κάθε χώρας, κωδικοποιούνται σε μία βάση δεδομένων και αποστέλλονται στον υπεύθυνο της έκδοσης (Patrick

DERIAZ, Ελβετία) για τον τελικό έλεγχο και την έκδοσή του. Πρόσφατα εκδόθηκε η βιβλιογραφία του 2005 (BBS/SA 44) και προγραμματίζεται η έκδοση του 2006 και 2007 έως το τέλος του χρόνου. Οι ενδιαφερόμενοι για να καταθέσουν δημοσιευμένα βιβλία ή / και άρθρα τους μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες στην Ιστοσελίδα μας.

Πέλη Φιλιππάτου

Η διεθνής σπηλαιολογική βιβλιογραφία των τελευταίων χρόνων, είναι διαθέσιμη σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, στη Βιβλιοθήκη της Ε.Σ.Ε.

Ομάδα Σπηλαιοδιάσωσης

Ένας νέος θεσμός γεννήθηκε

10 χρόνια μετά την Πρώτη Πανελλήνια Σπηλαιολογική Συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε επίσης στη Βυτίνα, η Πρώτη Πανελλήνια Συνάντηση Σπηλαιοδιάσωσης στέφθηκε με επιτυχία. Περισσότεροι από 40 σπηλαιολόγοι από την Ε.Σ.Ε. και τα Τοπικά της Τμήματα, τη ΣΠΗ.ΝΑ. τον Ποσειδώνα και την Ε.Σ.Μ.ΕΡ. παρακολούθησαν τη Συνάντηση.

Προβλήθηκαν Ελληνικές και ξένες ταινίες με θέμα τη Σπηλαιοδιάσωση, έγιναν αρκετές ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις, τεχνική επίδειξη και ανοιχτή συζήτηση όπου όλοι οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να εκθέσουν τις απόψεις τους για το μέλλον της Σπηλαιοδιάσωσης στην Ελλάδα. Το βράδυ του Σαββάτου όλοι οι συμμετέχοντες συ-

γκεντρώθηκαν σε ταβέρνα της Βυτίνας όπου ο Δήμος της Βυτίνας προσέφερε δείπνο.

Για μία ακόμη φορά επισημάνθηκε η ανάγκη συνεργασίας όλων των σπηλαιολόγων σε θέματα σπηλαιοδιάσωσης και η δημιουργία μίας ενιαίας και ανεξάρτητης Εθνικής Ομάδας.

Τα μέλη της Ομάδας μας θέλουν να ευχαριστήσουν όλους όσους συμμετείχαν στη Συνάντηση και το Δήμο Βυτίνας για την φιλοξενία και ελπίζουν στην επόμενη αντίστοιχη συνάντηση να συμμετέχουν περισσότεροι Έλληνες σπηλαιολόγοι.

Η Αφίσα & φωτογραφίες από την 1η Πανελλήνια Συνάντηση για τη Σπηλαιοδιάσωση, που έγινε από τις 19 έως τις 21 Σεπτεμβρίου στην Βυτίνα.

Οι Συναντήσεις για την Διάσωση θα γίνονται κάθε δύο χρόνια από την Ομάδα της Ε.Σ.Ε.

Μαθήματα Πρώτων Βοηθειών

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία, σε συνεργασία με το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών της Αθήνας, διοργανώνει μαθήματα πρώτων βοηθειών.

Ο κύκλος των μαθημάτων περιλαμβάνει καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση, τραυματιολογία, επιδεσμολογία, εγκαύματα, υποθερμία και αρκετά ακόμη πολύ ενδιαφέροντα θέματα που θα αναλυθούν στην διάρκεια του 12ωρου προγράμματος.

Τα μαθήματα είναι δωρεάν και θα πραγματοποιηθούν στα Γραφεία μας, Τρίτη

και Πέμπτη, από τις 7 έως τις 10 το βράδυ. Οι ημερομηνίες διεξαγωγής των μαθημάτων είναι στις 9, 11, 16 & 18 Δεκεμβρίου.

Όσοι έχουν ήδη κάνει τα μαθήματα μπορούν και πρέπει να τα παρακολουθήσουν ξανά για να φρεσκάρουν τις γνώσεις τους.

Επίσης σε όσους το επιθυμούν θα χορηγηθεί βεβαίωση από τον Ερυθρό Σταυρό, η οποία ισχύει για δύο χρόνια.

Τα μαθήματα είναι ανοικτά και μπορούν να τα παρακολουθήσουν όλοι όσοι ενδιαφέρονται.

Είναι απαραίτητη η επανάληψη των μαθημάτων ανά διετία.

Ομάδα Σπηλαιοδιάσωσης

Σχολείο Σπηλαιοδιάσωσης 2009

Η Ομάδα Σπηλαιοδιάσωσης της Ε.Σ.Ε. διοργανώνει Σχολείο Σπηλαιοδιάσωσης διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων, από τις 12 Ιανουαρίου έως τις 8 Φεβρουαρίου 2009.

Σκοπός του σχολείου είναι η εκπαίδευση των συμμετεχόντων στις βασικές αρχές και διαδικασίες της σπηλαιοδιάσωσης. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί τόσο στην θεωρητική παρουσίαση όσο και στην πρακτική εφαρμογή των τεχνικών. Τα θεωρητικά μαθήματα θα γίνονται Δευτέρα και Τετάρτη από τις 8 έως τις 10 μ.μ. στα γραφεία μας. Η πρακτική εξάσκηση θα γίνεται Σάββατο και Κυριακή ενώ το τελευταίο Σαββατοκύριακο θα πραγματοποιηθεί Άσκηση Σπηλαιοδιάσωσης με την συμμετοχή της Ομά-

δας Σπηλαιοδιάσωσης της Ε.Σ.Ε.

Στο σχολείο μπορούν να συμμετάσχουν όσοι έχουν παρακολουθήσει το Σεμινάριο Σπηλαιολογίας Β' Βαθμού της Ε.Σ.Ε. ή το αντίστοιχο άλλου σπηλαιολογικού συλλόγου και έχουν ευχέρεια στις βασικές σπηλαιολογικές τεχνικές. Βεβαιώσεις θα δοθούν σε όλους όσους ολοκληρώσουν επιτυχώς το σχολείο. Το κόστος συμμετοχής είναι 30 ευρώ και το ποσό που θα συγκεντρωθεί θα διατεθεί εξ' ολοκλήρου για την αγορά εξοπλισμού για την Ομάδα Σπηλαιοδιάσωσης.

Συμμετοχή μπορείτε να δηλώσετε στο: esediasosi@yahoo.gr. Το πλήρες πρόγραμμα των μαθημάτων θα ανακοινωθεί σύντομα στην Ιστοσελίδα μας.

**Οι θέσεις είναι
περιορισμένες.
Δηλώστε
έγκαιρα την
συμμετοχή
σας!**

Εθνικό Σχολείο Σπηλαιοδιάσωσης της Ιταλίας

Στις 16 Ιουνίου 4 μέλη της Ομάδας Σπηλαιοδιάσωσης Ε.Σ.Ε. (Βαγγέλης Καβαλιέρος, Γιώργος Αγγελόπουλος, Δημήτρης Λεσσές & Πάνος Γεωργόπουλος) αναχώρησαν για την Ιταλία, προσκεκλημένοι του Corpo Nazionale Soccorso Alpino e Speleologico (C.N.S.A.S.), για να συμμετάσχουν στο ετήσιο εθνικό σχολείο προχωρημένων τεχνικών σπηλαιοδιάσωσης, που διοργανώθηκε από τις 17 - 22 Ιουνίου, στην περιοχή της Καμπανίας. Η βάση της διοργάνωσης βρισκόταν στο ημιορεινό καταφύγιο Ranormo κοντά στο χωριό Ottati.

Το C.N.S.A.S είναι ο επίσημα θεσμοθετημένος φορέας διάσωσης σε περιβάλλον βουνού και σπηλαίου από την Ιταλική πολιτεία.

Το σχολείο περιελάμβανε τέσσερις πλήρεις μέρες εκπαίδευσης σε καθαρά τεχνικά θέματα καθώς και στην οργάνωση των ομάδων, κυρίως εντός του σπηλαίου. Την τελευταία μέρα διεξήχθη ολοκληρωμένη άσκηση διάσωσης.

Στο σχολείο συμμετείχαν 15 από τους 29 εθνικούς εκπαιδευτές του C.N.S.A.S και 30 Ιταλοί εκπαιδευόμενοι.

Κεντρικός άξονας του σχολείου ήταν η απλοποίηση και τυποποίηση διαδικασιών καθώς και η επίλυση τεχνικών προβλημάτων, εστιάζοντας ιδιαίτερα στην μείωση των απαιτούμενων υλικών και των ατόμων που συμμετέχουν σε μία περίπτωση σπηλαιοδιάσωσης. Πάνω σε αυτό το πλαίσιο, οι Ιταλοί εκπαιδευτές μας έδειξαν πλήθος τεχνικών λεπτομερειών, τακτικών καθώς και νέες τεχνικές που έχουν οι ίδιοι εξελίξει.

Τα δύο κυριότερα στοιχεία της γενικότερης τεχνικής φιλοσοφίας των Ιταλών (η οποία εμφανίζει διαφορές με αυτήν της Γαλλικής σχολής), είναι:

- α) Η χρήση γραμμής ασφαλείας με στατικό σχοινί σε ΟΛΕΣ τις περιπτώσεις.
- β) Η δράση μόνο τριών ομάδων (δυο τριμελείς ομάδες αρματώματος και μία εξαμελής ομάδα φορείου).

Η γνώση νέων τεχνικών από τους καλύτερους εκπαιδευτές της Ιταλίας, ήταν σίγουρα μία ενθουσιώδης εμπειρία, το οργανωτικό και φιλικό περιβάλλον μέσα στο οποίο συντελέστηκε αυτή ήταν κάτι το συγκλονιστικό. Η φιλοξενία των Ιταλών ήταν καταπληκτική!

Γιώργος Αγγελόπουλος

Τα μέλη της Ομάδας μας αποκόμισαν πολύ σημαντικές στην Ιταλία, συμμετέχοντας στο υψηλού επιπέδου εθνικό σχολείο σπηλαιοδιάσωσης.

Επιστολή στους Ευρωβουλευτές

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Προστασίας Σπηλαιών (European Cave Protection Commission-ECPC), λειτουργεί στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας (FSE) και έχει σκοπό τον συντονισμό των προσπάθειών των σπηλαιολόγων της Ευρώπης για την προστασία των σπηλαίων και του καρστ. Μέσα σε ένα μόλις χρόνο πέτυχε να προχωρήσουν θέματα τα οποία έμεναν στάσιμα για δεκαετίες. Σε συνεργασία με τρεις ευρωβουλευτές, συντάχθηκε μια Γραπτή Δήλωση για την Προστασία των σπηλαίων ως μέρος της πολιτιστικής, φυσικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς. Απαιτούνται 394

υπογραφές Ευρωβουλευτών για να περάσει αυτή η πολύ σημαντική δήλωση η οποία υποστηρίζεται από όλους τους σπηλαιολογικούς φορείς της Ευρώπης. Με αυτήν ανοίγει ο δρόμος για μία Ευρωπαϊκή Οδηγία που θα προστατεύει τα σπήλαια.

Η Ε.Σ.Ε. έστειλε επιστολές σε όλους τους έλληνες ευρωβουλευτές ζητώντας τους να υπογράψουν την δήλωση για τα σπήλαια και ήδη αρκετοί από αυτούς απάντησαν θετικά. Επίσης ενημερώθηκαν για το θέμα όλοι οι σπηλαιολογικοί σύλλογοι, τόσο στην πρόσφατη πανελλήνια συνάντηση, όσο και με επιστολές.

Φάνης Έλληνας

Η γερμανίδα κλιματολόγος Chistine Grebe, πρόεδρος της ECPC.

Το έγκλημα συνεχίζεται στο Δίστομο

Σε άρθρο της Εφημερίδας «ΝΕΑ» (07 Αυγούστου 2008) καταγγέλλεται η συνεχιζόμενη χρήση της καταβόθρας στην περιοχή του Δίστομου ως χώρος απορροής λυμάτων. Το άρθρο προκάλεσε την ανακίνηση του θέματος και έγινε σχετική ερώτηση στη Βουλή. Η κατάσταση ήταν γνωστή από τον Ιούνιο του 2001, όταν τα μέλη μας Δημήτρης Χατζηλιάδης, Νίκος Λελούδας και Μιχάλης Σουργιαδάκης, είχαν επισκεφθεί την καταβόθρα. Είχε ακολου-

θήσει έκθεση - καταγγελία προς την Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας χωρίς όμως κανένα αποτέλεσμα.

Καταγγελία για το ίδιο θέμα έχει κάνει και ο ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο. το 2002 κατά την διάρκεια της 5ης Πανελλήνιας Σπηλαιολογικής Συνάντησης στην Κρήτη. Το θέμα παραμένει ανοικτό και η Ε.Σ.Ε. θα συνεχίσει τις ενέργειές της για την οριστική λύση του.

Δημήτρης Χατζηλιάδης

Το πλήρες άρθρο της εφημερίδας μπορείτε να το διαβάσετε στην Ιστοσελίδα μας.

Παραμένουν φραγμένα τα Μανίκια

Την Κυριακή 10-8-2008 μέλη της Ε.Σ.Ε. και μια 3 μελής ομάδα του ΣΕΛΑΣ πραγματοποίησαν επίσκεψη στην Καταβόθρα Μανίκιων στην Εύβοια. Και οι δύο ομάδες ήθελαν να δουν σε τι κατάσταση βρίσκονταν η καταβόθρα μετά από τα έργα που έχουν πραγματοποιηθεί για την κατασκευή φράγματος. Η καταβόθρα έχει κλείσει, εξαιτίας του ημιτελούς τεχνητού φράγματος που ξεκίνησε να κατασκευάζεται πριν μερικά χρόνια, λίγες εκατοντάδες μέτρα πριν την είσοδο της. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μια μεγάλη ποσότητα από κομμένους κορμούς κλαδιά χώματα και μπά-

ζα, εξ αιτίας των έργων, να ριχτούν στην κοίτη του ποταμού και με τις πρώτες βροχοπτώσεις να παρασυρθούν και τελικά να κατευθυνθούν στο εσωτερικό της καταβόθρας. Μετά από μια σύντομη διαδρομή περίπου 100 μέτρων από την είσοδο της καταβόθρας τα μπάζα έκλεισαν κάθε συνέχεια προς το εσωτερικό της. Το συνολικό μήκος της Καταβόθρας κατά την εξερεύνηση που είχε η κάνει η Ε.Σ.Ε. το 1987, ξεπερνούσε τα 2 χιλιόμετρα σε μήκος καταλήγοντας σε μια πολύ μεγάλων διαστάσεων αίθουσα με λίμνη.

Θανάσης Ξανθόπουλος

Η πρόσβαση στα Μανίκια έχει περιοριστεί πλέον στα πρώτα 100 μέτρα.

Μελλοντικές Δράσεις

Εκπαιδευτικές εκδρομές

Στα πλαίσια των πρακτικών μαθημάτων του φετινού Σεμιναρίου Β' Βαθμού, προγραμματίζονται δύο εκπαιδευτικές εκδρομές στην Εύβοια για τον Νοέμβριο. Στις 15 και 16 του μήνα θα επισκεφτούμε το Βόλαθρο, ένα εντυπωσιακό κατακόρυφο βάραθρο 110 μέτρων, ενώ στις 29 και τις 30 θα κατασκηνώσουμε στην όμορφη περιοχή της Σέτας, όπου

θα επισκεφτούμε αρκετά από τα γνωστά σπήλαια και βάραθρα. Οι εκδρομές είναι ανοικτές για όλα τα μέλη και τους φίλους μας. Απαιτείται χειμερινός κατασκηνωτικός εξοπλισμός μιας και συνήθως κάνει αρκετό κρύο στην περιοχή. Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τον Φάνη Έλληνα στο τηλέφωνο 6932995640.

Εργαστήρι Χαρτογράφησης

Καθώς οι εξελίξεις στην χαρτογράφηση σπηλαίων τρέχουν, όλο και περισσότεροι σπηλαιολόγοι ενδιαφέρονται να ενημερωθούν και να ενσωματώσουν στην καθημερινή τους πρακτική τις νέες τεχνικές και γνώσεις.

Το φετινό Εργαστήρι Χαρτογράφησης είναι μία προσπάθεια να απαντηθούν καίρια ερωτήματα τόσο για τις τεχνικές

χαρτογράφησης μέσω Η/Υ όσο και για τις διαφορετικές χαρτογραφικές μεθόδους αλλά και για θέματα γεωθέτησης. Το Εργαστήρι θα πραγματοποιηθεί την πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου με θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα. Το πλήρες πρόγραμμα θα αναρτηθεί σύντομα στην Ιστοσελίδα μας.

**Στην
Ιστοσελίδα μας
θα βρείτε
περισσότερες
πληροφορίες
για τις
επόμενες
δραστηριότητές
μας.**

Στις 11 Ιανουαρίου η Πίτα μας

Η πρωτοχρονιάτικη πίτα της Εταιρείας για το 2009, θα κοπεί την Κυριακή 11 Ιανουαρίου στην καταβόθρα του Ηρακλή, κοντά στο Νέο Κόκκινο Βοιωτίας, στις 12:00 το μεσημέρι.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει αρκετά δώρα και εκπλήξεις και οργανώνεται από κοινού με το νέο μας Τοπικό Τμήμα της

Βοιωτίας.

Μετά την κοπή της πίτας θα ακολουθήσει το καθιερωμένο πλέον γεύμα σε ταβέρνα της περιοχής.

Το λεωφορείο θα αναχωρήσει στις 9:00 το πρωί της Κυριακής από τον σταθμό του Μετρό στο Μεταξουργείο. Φροντίστε να κλείσετε έγκαιρα θέση.

Σεμινάρια από το Τμήμα Κρήτης

Το Τμήμα Κρήτης της Ε.Σ.Ε. διοργανώνει σεμινάρια σπηλαιολογίας για όσους ενδιαφέρονται να προσεγγίσουν τον υπόγειο κόσμο με ασφάλεια και γνώση. Τα σεμινάρια αποσκοπούν στην καλή θεωρητική κατάρτιση και στην πρακτική εκπαίδευση των ενδιαφερομένων στην προσπέλαση των σπηλαίων και βάραθρων.

Τα μαθήματα θα ξεκινήσουν την Τετάρτη 19 Νοεμβρίου 2008 και θα διαρκέσουν 7 εβδομάδες. Στο διάστημα αυτό οι εκπαιδευόμενοι:

- θα παρακολουθήσουν 12 διαλέξεις από ειδικούς, με θεματολογία που καλύπτει τις τεχνικές εξερεύνησης

και μελέτης των σπηλαίων και βάραθρων καθώς και τις επιστήμες που εμπλέκονται στη σπηλαιολογία.

- θα συμμετάσχουν σε 7 μονοήμερες και διήμερες εκπαιδευτικές εκδρομές σε σπήλαια και βάραθρα της Κρήτης.
- και θα πραγματοποιήσουν πρακτική εξάσκηση στις τεχνικές της κάθετης σπηλαιολογίας.

Αιτήσεις συμμετοχής θα γίνονται δεκτές έως και την Τετάρτη 12/11/2008, ενώ για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στα τηλέφωνα 6977861271, 6974852369 και στα γραφεία του συλλόγου κάθε Τετάρτη μετά τις 9 μ.μ.

**Τ.Τ. Κρήτης
οδός 1770,
αριθ. 3 και
Ψαρομηλιγκών
Ηράκλειο
info@esecrete.gr
www.esecrete.gr**

Βύσματα MULTI-MONTI

Είναι τα βύσματα MULTI-MONTI μια επανάσταση στις αγκυρώσεις σπηλαίων, φαραγγιών και βουνού?

Κατά την διάρκεια ενός σχολείου σπηλαιοδιάσωσης που είχα την τύχη να παρακολουθήσω το περασμένο καλοκαίρι, ήρθα σε επαφή με ένα νέο σύστημα αγκύρωσης τα βύσματα MULTI-MONTI 7.5 MMS-S της Heco Schrauben. Τα συγκεκριμένα βύσματα απαιτούν μια τρύπα 6 χιλιοστών και βιδώνονται απευθείας στον βράχο με ένα 13άρι κλειδί, είναι απόλυτα συμβατά με τις πλακέτες των 8 χιλιοστών, έχουν αρκετά χαμηλό κόστος (Στην Ιταλία οι τιμές τους κυμαίνονται στα 0.40€ για τα γαλβανισμένα και 0.60€ για τα ανοξείδωτα), μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν 3-4 φορές ανάλογα με τον βράχο, και φυσικά το γεγονός ότι μπορούν να αφαιρεθούν μετά την χρήση, τις κάνει ιδιαίτερα φιλικές προς το περιβάλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ελέγξετε την ιστοσελίδα <http://www.cens.it/06d09multimonti.htm>, όπου τα συγκεκριμένα βύσματα τέθηκαν σε διαφορές δοκιμές χρησιμοποιώντας διαφορετικά είδη πετρώματος και συγκρίνοντας την απόδοσή τους με άλλα γνωστά σπηλαιολογικά και ορειβατικά βύσματα. Τα βύσματα MULTI-MONTI MMS-S, έχουν εγκριθεί από την Ιταλική Εθνική Σχολή Σπηλαιοδιάσωσης (Scuola Nazionale Tecnici Soccorso Speleologico, S.Na.T.S.S.), και την Ιταλική Επιτροπή Εκπαίδευσης Σπηλαιολογίας (Commissione Nazionale Scuole di Speleologia Scuole di Speleologia, CNSS), της Ιταλικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας (Società Speleologica Italiana, SSI).

Πρέπει πάντως, οπωσδήποτε να τονισθεί το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα αγκύρια, αν και έχουν επιδείξει εξαιρετική συμπεριφορά στο πεδίο και στις δοκιμές, δεν έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με τα, UIAA (standard 123) ή το EN959.

Η Ε.Σ.Ε. και η Ομάδα Σπηλαιοδιάσωσης, προσπαθούμε να προμηθευτούμε έναν ικανό αριθμό αυτών των βυσμάτων προκειμένου να εκτελέσουμε και τις δικές μας δοκιμές. Αν τα ευρήματα αυτών των δοκιμών, επιβεβαιώσουν τις δυνατότητες αυτών των βυσμάτων, τότε θα μπορούσαμε να προτείνουμε επίσημα την χρήση τους στην σπηλαιολογία και την διάσωση.

Παναγιώτης Γεωργόπουλος

Το βύσμα είναι φθινό και απολύτως συμβατό με τον εξοπλισμό που ήδη χρησιμοποιούμε.

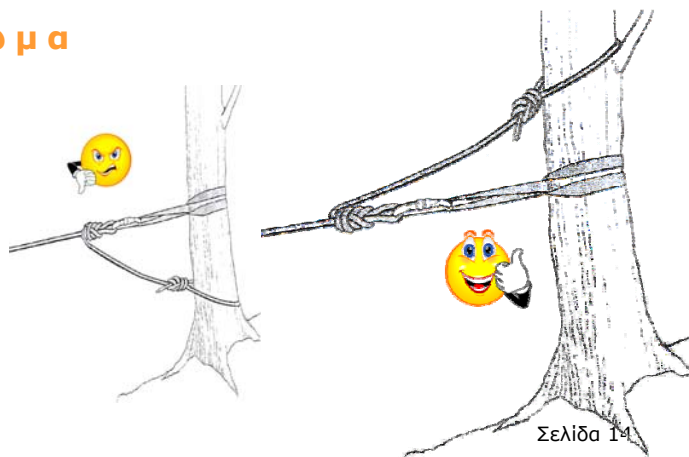

Φωτογραφίες από τις δοκιμές αντοχής των ιταλών. Τα αποτελέσματα είναι καλά, αλλά το βύσμα δεν είναι επίσημα πιστοποιημένο.

Ένα συχνό λάθος στο αρμάτωμα

Όταν το αρμάτωμα ενός βαράθρου ξεκινά έξω από αυτό, έχει παρατηρηθεί ότι αρκετές φορές η ασφάλιση του αρματώματος από ένα σταθερό σημείο (π.χ. δέντρο) γίνεται με λανθασμένο τρόπο.

Η ασφάλιση του σχοινιού πρέπει να δένεται πάντα σε ψηλότερο σημείο από αυτό του κύριου αρματώματος έτσι ώστε σε περίπτωση που η κύρια δεσιά καταρρεύσει, η πτώση να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη.

Χαρτογράφηση χωρίς χαρτί

Κατά τη διάρκεια της 4ης Πανερωπαϊκής Σπηλαιολογικής Συνάντησης παρουσιάστηκε ένα πρωτοποριακό σύστημα χαρτογράφησης με την ονομασία Paperless Caving.

Το σύστημα αποτελείται από μία ηλεκτρονική συσκευή μετρήσεων (DISTO X) και ένα χαρτογραφικό πρόγραμμα (POCKET TOPO) που τρέχει σε PDA / Pocket PC (συμβατό με τα mobile windows).

Το DISTO X αποτελείται από ένα laser αποστασιόμετρο Leica Disto A3 στο οποίο προσαρμόζεται εσωτερικά μία πλακέτα που μετράει αζιμούθιο και κλίση. Η συσκευή μπορεί να διαβάσει και τις τρεις μετρήσεις ταυτόχρονα και να προωθεί τα δεδομένα (μέσω Bluetooth) σε ένα PDA / Pocket PC.

Για την καλύτερη απεικόνιση των τμών του σπηλαίου το POCKET TOPO επιτρέπει τη χρήση περισσότερων από τα τέσσερα βασικά σημεία μέτρησης (αριστερά, δεξιά, πάνω και κάτω). Το POCKET TOPO χρησιμοποιείται για να διαχειρισθεί και να αποθηκεύει όλες τις πληροφορίες. Στη συνέχεια εμφανίζει στην οθόνη του PDA τους νέους σταθμούς της χαρτογράφησης μαζί με προηγούμενες πληροφορίες για το σπήλαιο και δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να σχεδιάσει επιτόπου στην οθόνη το σκαρίφημα του τμήματος του σπηλαίου που δουλεύει.

Με την επιστροφή στο σπίτι, οι πληροφορίες της χαρτογράφησης και τα σκίτσα μπορούν να μεταφερθούν στο αντίστοιχο πρόγραμμα για Η/Υ καθώς και σε σχεδιαστικά προγράμματα για την τελική επεξεργασία του χάρτη.

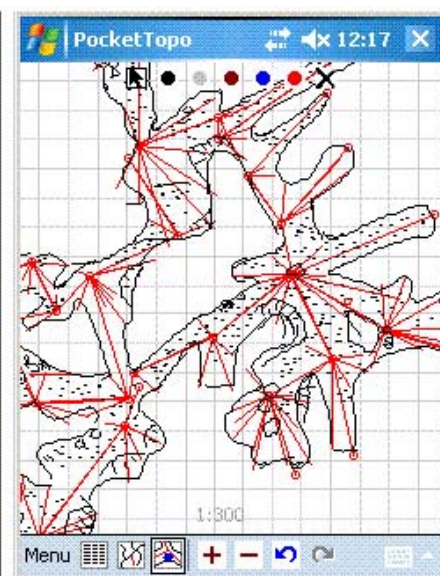
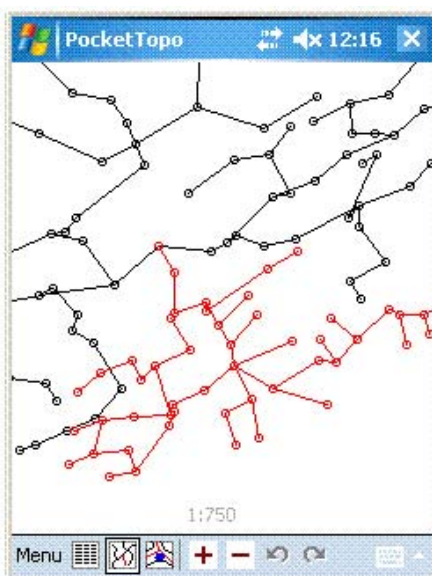
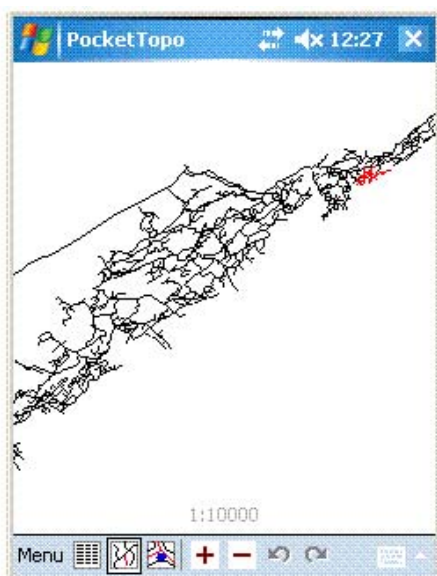
Τα προτερήματα αυτού του συστήματος σε σύγκριση με αυτά της κλασικής μεθόδου χαρτογράφησης (με χαρτί και μολύβι) είναι η ταχύτητα, η ακρίβεια των μετρήσεων, τα λιγότερα πιθανά λάθη, η πιο ακριβής σχεδίαση, ο άμεσος έλεγχος λαθών στο κλείσιμο λούπας και η δυνατότητα μεταφοράς των δεδομένων σε προγράμματα στον Η/Υ.

Πέλη Φιλιππάτου

From	To	Dist	Decl	Incl	
1830.2		0.14	68.4	87.3	
1830.2		0.59	248.4	-87.3	
1503.50	1831.0	0	0	0	
1831.0		1	158.4	0	
1831.0		0.8	338.4	0	
1831.0		0.29	68.4	81	
1831.0		0.4	248.4	-81	
1831.0	1831.1	2.91	248.1	8.9	
1831.1		1	132.7	0	
1831.1		0.8	312.7	0	
1831.1		0.8	42.7	-83.2	
1831.1	1831.2	1.39	197.2	-22.3	
1831.2		0.65	77.8	0	
1831.2		0.2	167.8	80.1	

Απεικονίσεις του προγράμματος Pocket Topo, το οποίο διευκολύνει σημαντικά τη χαρτογράφηση.

Ο συνδυασμός του DISTO X & του Pocket Topo είναι η ακριβέστερη & γρηγορότερη μέθοδος χαρτογράφησης.

Μικρές Ειδήσεις

Βγήκαν τα Πρακτικά του 3ου Παγκρήτιου

Το Τοπικό μας Τμήμα της Δυτικής Κρήτης τύπωσε τον τόμο των Πρακτικών του 3ου Παγκρήτιου Σπηλαιολογικού Συμποσίου. Πρόκειται για μία προσεγμένη έκδοση που περιλαμβάνει όλες τις εργασίες που παρουσιάστηκαν στο Συμπόσιο του 2006.

Τον τόμο μπορείτε να τον προμηθευτείτε από το Τοπικό μας Τμήμα στο Ρέθυμνο ή από τα Γραφεία μας στην Αθήνα.

Δείτε τα ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ του τόμου στην Ιστοσελίδα μας.

Εμπλουτίζεται η Βιβλιοθήκη μας

Ενημερώνουμε τα μέλη μας ότι το τελευταίο δίμηνο στην Βιβλιοθήκη μας προστέθηκαν αρκετά νέα βιβλία και περιοδικά. Τα περισσότερα από αυτά αποκτήθηκαν με ανταλλαγή εκδόσεων της Ε.Σ.Ε (Πρακτικά του 14ου Π.Σ.Σ. & Δελτία της Ε.Σ.Ε.) ή από δωρεές μελών και φίλων της Εταιρείας. Τον κατάλογο των νέων βιβλίων θα τον βρείτε στην Ιστοσελίδα μας.

ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΕΣ

Οι Σταλακτίτες είναι το διμηνιαίο ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο για τα μέλη και τους φίλους της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας.

Στους Σταλακτίτες γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της δράσης και η αναγγελία των μελλοντικών δραστηριοτήτων της Ε.Σ.Ε.

Αποστέλλεται τις πρώτες μέρες κάθε μονού μήνα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ταυτόχρονα δημοσιεύεται στην Ιστοσελίδα της Ε.Σ.Ε.

Για το τεύχος αυτό συνεργάστηκαν

Γιώργος Αγγελόπουλος
Δημήτρης Χατζηλιάδης
Ευαγγελία Τσουκαλά
Θάνος Ξανθόπουλος
Κωστής Φωτεινάκης
Νίκος Λελούδας
Πάνος Γεωργόπουλος
Πέλη Φιλιππάτου
Πόπη Μπαξεβάνη
Φάνης Έλληνας

Επιμέλεια έκδοσης

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΡΩΤΕΑΣ**

Ελληνική
Σπηλαιολογική
Εταιρεία

Σίνα 32
106 72, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-3617824
Φαξ: 210-3643476
E-mail: ellspe@otenet.gr
Web: www.espe.edu.gr

ese.edu.gr

Η ανανεωμένη Ιστοσελίδα της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας αποτελεί σημείο αναφοράς και απαραίτητο εργαλείο για όλους τους σπηλαιολόγους και όσους αναζητούν πληροφορίες για τα σπήλαια και τη σπηλαιολογία.

Στείλτε τα κείμενα και τις φωτογραφίες σας στους
Σταλακτίτες.

Πείτε μας τις εντυπώσεις σας.
Περιμένουμε τα σχόλια, την κριτική και τις προτάσεις σας για να κάνουμε το επόμενο τεύχος καλύτερο.

Οδύσσεια
Sport